

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra fundamentální a dogmatické teologie

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí práce: ThLic. Prokop Brož, Th.D.

Autor/autorka práce: Lucie Čadanová

Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
Název práce: Pojetí transcendence lidské existence jako nadpřirozena.
Srovnání stanoviska H. de Lubaca a J. Milbanka

Rozsah práce: 213910 znaků

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☐	☐

Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano	ne		
Práce je kompilační prací	☒	☐		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒	☒		
Práce přináší nové poznatky	☐	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☐		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano	ne		
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Studentka Lucie Čadanová zpracovala v rámci projektu diplomové práce téma, které na přelomu 19. a 20. století v sobě zpracovávalo zápas o autentické pojetí křesťanství. Henri de Lubac ve svém díle - raném spise *Surnaturel* (1946) a pozdější přepracované verzi *Le Mystère du Surnaturel* (1965) – zpracovává toto klíčové téma, téma *nadpřirozena*, v perspektivě dějinného vývoje od Reformace až k osvícenstvím ovlivněné teologii. Proto se studentka ve své práci po nutném úvodu věnuje především tomuto autorovi. Kdokoli si projde bakalářské a diplomové práce obhájené na naší fakultě, zjistí, že o de Lubacovi i o nadpřirozenu již práce psané byly. Tato práce obohacuje již zpracované téma tím, že de Lubacovo stanovisko studuje a doplňuje s prací Giuseppe Colomba a vedle něj staví kritickou pozici anglikánského teologa Johna Milbanka.

Práce začíná úvodem a je pak rozvržena do pěti kapitol, poslední z nich tvoří závěr. V první kapitole se pozornost věnuje nutné *explicatio terminorum*, v druhé je nastíněn dějinný vývoj tématu či nauky o nadpřirozenu. Třetí kapitola je věnována rozboru uvedených děl francouzského jezuity de Lubaca. Ve čtvrté kapitole studentka analyzuje stanovisko J. Milbanka v jeho díle *The Suspended Middle. Henri de Lubac and the Debate concerning the Supernatural*. V páté kapitole, jež tvoří závěr práce, je souhrnným způsobem představen *ductus* práce a připojeno i autorčino hodnocení. Diplomová práce svým rozsahem odpovídá standardům kvalifikační práce svého druhu, naplňuje formální náležitosti odborného textu, nicméně ani v této práci se nepodařilo uniknout několika překlepům či chybám. Jako nikoliv nesprávné, ale nešikovné lze považovat strukturu podkapitoly 3.2 *De Lubacovo východisko pro pojednání o nadpřirozenu*, kde se nachází jen jeden pododdíl 3.2.1 *Drama ateistického humanismu*.

Zpracování tématu nadpřirozena vyžadovalo nejen dobré nastudování nauky o prvotním stavu, hříchu, ospravedlnění a milosti, ale též bylo třeba bedlivě sledovat stanoviska jednotlivých autorů, kteří ve své konkrétní době byli situováni do dějinného a církevně-politického kontextu, v němž probíhal proces censury, resp. autocensury. S velikým uznáním je třeba docenit fakt, že studentka rozpoznala odvahu de Lubaca, který jasně a jasně formuloval nutnost uchopit nadpřirozeno nikoliv jako doplněk jinak nedostatečné lidské přirozenosti – před tím varovala encyklika *Humani generis* papeže Pia XII. –, nýbrž jako parametr skutečně otevřené a přesahu schopné lidské přirozenosti, jež dovoluje faktický *stav* touhy a reálného vztahu s Bohem. De Lubac chce danou problematikou poodhalit základy jedné velmi důležité teologické tradice, a sice *novověkého augustinismu*. V úzkém sepětí s učením sv. Tomáše Akvinského studuje de Lubac velmi komplexní otázky učení Michaela Baja, významného lovaňského profesora a později kancléře, jmenovaného belgického delegáta na Tridentském koncili, tedy učení, které se dostalo do sporu s teologem z Alcalá a Salamanky. Bula papeže Pia V. *Ex omnibus afflictionibus* (podepsaná papežem 1567, nicméně vyhlášena v Lovani 1570) censuruje 76, resp. 79 Bajových tezí. Důležitým interpretačním počinem je učení Roberta Bellarmina, který v letech 1570-9 vyučoval v Lovani I. a III. část Summy sv. Tomáše a při té příležitosti se seznámil s Bajovým učením a napsal *Sententiae D. Michaelis Baii Doctoris Lovaniensis a duobus pontificibus damnatae et a Roberto Bellarmino refutatae*. Později sepsal obsáhlejší dílo (*Disputantiones De controversiis christianae fidei adversum huius temporis haereticos*), v němž se také odráží problematizace lovaňského Baia.

De Lubac nahlíží situaci v teologii nadpřirozena na přelomu 16. a 17. století, kdy papež Klement VIII. ustanovuje Kongregaci *De auxiliis* (1582-1607), která má vyřešit otázku v pojetí milosti a přirozenosti, jak se formulovala a vyostřovala mezi dvojí (vždy) úctyhodnou tradicí: teology z řad dominikánského řádu v Salamance, především Dominga Bañeze, a na druhé straně učenci z Tovaryšstva Ježíšova, především autora knihy *Concordia liberi arbitrii cum gratiae donis* Luise de Molina. Do této doby se rodí Cornelius Otto Jansen, který ve svém *Augustinovi* podá rozsáhlou dobovou syntézu otázky přirozenosti, milosti a svobody. Ve své teologické perspektivě odráží Jansen svou životní pout' – studia v Lovani, Paříži, působení v Lovani naposled jako rektor tamní univerzity, biskupský stolec v belgickém Ypres – , tedy opět staví na dědictví Baiově a dalším vývoji francouzského augustinismu. Sama o sobě nauka o milosti, přirozenosti a svobodě ještě více ztěžkla v době tzv. jansenismu a vývoji 19. století. Je to nakonec tzv. Římská škola, jejíž teologové propůjčují své kompetence k tomu, aby se formulovala stanoviska I. vatikánského koncilu a mohla se dále rozvíjet v reflexi autorů jako byl Maurice Blondel či Albert Valensin.

Studentka Čadanová poctivě analyzuje a předkládá de Lubacovu syntézu tohoto spletilého teologického vývoje. K němu přidává hlas současného anglikánského teologa Johna Milbanka, s nímž si mohla i několik otázek korespondenčně vysvětlit. Milbank je k de Lubacově pojetí tématu nadpřirozeného kritický, nicméně se o něj opírá. Tento anglikánský postmoderní teolog zkoumá, nakolik de Lubac zapadá do tradice tomistické teologie, a podot je jeho dílko jistě cenné.

Autorka diplomové práce odvedla poctivou práci ve všech fázích vznikající kvalifikační práce. Obstarala si literaturu (německy, anglicky, italsky, česky, slovensky), kterou prostudovala a formulovala první koncept. Potíž nastala při sepisování textu, protože bylo nutné učinit nutná metodická zúžení jednotlivých pasáží textu. Skutečně obtížné se ukázalo srovnání Milbankových (postmoderních) stanovisek s de Lubacovými a jejich nahlédnutí a formulace. Stanoviska obou autorů jsou až v přemíře poučená a komplexní, takže jejich komparace vyžaduje velkou a trvalejší soustředěnost. Nicméně se studentce podařilo záměr práce naplnit a text závěrečné kapitoly je dílo, které má za sebou nejen poctivým studiem osvojené perspektivy velkých autorů, ale též skutečnou myšlenkovou práci.

Jedinečnost diplomové práce studentky Lucie Čadanové spočívá ve srovnání stanovisek de Lubaca a Milbanka k tématu nadpřirozena. Práci vřele doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotící komisi hodnotit ji jako velmi kvalitní a výbornou.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Do jaké perspektivy je nutné umístit otázky prvotního stavu, milosti, přirozenosti a svobody? Má tato perspektiva neměnnou, nebo naopak proměnlivou podobu?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 27. července 2018

Podpis: Prokop Brož

